

Nytt superläkemedel mot fetma – ”en klass för sig”

Eli Lilly lär snart ha ett nytt superläkemedel mot fetma på marknaden.

”Man har inte sett en sådan viktreduktion någonsin tidigare”, säger Patrik Jönsson, svensk toppchef på den amerikanska läkemedelsjätten som har utklassat danska Novo Nordisk.

Men många svenskar riskerar att gå miste om nya läkemedel, varnar han.

Uppdaterad: 17 augusti 2026, 15:38
Publicerad: 17 augusti 2026, 09:52

 Spara

Johan Wendel

Text

Patrik Jönsson är internationell chef på den amerikanska läkemedelsjätten Eli Lilly. **Foto:** Lisa Hallgren

”Den står i en klass för sig. Man har inte sett en sådan viktreduktion någonsin tidigare”, berättar Patrik Jönsson, Eli Lillys svenske toppchef som exklusivt träffat Di under ett Sverigebesök.

ANNONS

Läkemedlet han talar om är retatrutide, som i fas tre-studien Triumph-1 visade en viktreduktion på i genomsnitt 28,3 procent för studiedeltagarna efter 80 veckor.

Det är i nivå med bariatrisk kirurgi, det vill säga när man opererar magsäck eller tarm, exempelvis gastric bypass där magsäcken görs mindre, vilket före den nya generationens vikt-läkemedel var den överlägset mest effektiva metoden för att få patienter att gå ned i vikt.

Patrik Jönsson räknar med FDA-besked för det nya läkemedlet någon gång under nästa år, möjligen i början av 2028. **Foto:** Lisa Hallgren

Som jämförelse brukar personer som tar Novo Nordisks **NOVO B -0,07%** Wegovy tappa cirka 14 procent av vikten efter 72 veckor medan Eli Lillys Mounjaro-patienter tappar cirka 20 procent av vikten under samma period.

I en av Eli Lillys studier, Triumph-4, minskade dessutom smärtan kraftigt för de studiedeltagare med knäartros som tog retatrutide.

”Det liknar ingenting jag har sett”, säger Patrik Jönsson, som är ansvarig för Eli Lillys verksamhet utanför USA, vilket innebär att han är en av de absolut mäktigaste personerna i läkemedelsbranschen och bland svenskar i näringslivet.

PATRIK JÖNSSON

Ålder: 60 år.

Familj: Hustrun Anna Nyström och de vuxna barnen Pontus, Patrik och Gry.

Bor: Hus i Indianapolis, USA, hus på Ekerö utanför Stockholm och fritidshus i Hällevik i Blekinge.

Gör: Chef för Eli Lilly International, vilket innebär att han ansvarar för verksamheten utanför USA.

Bakgrund: Född och uppvuxen i Mjällby i Blekinge. Civilekonomexamen vid Lunds universitet 1990. Började som säljare på Eli Lilly i Göteborg samma år. Har tidigare bland annat varit chef för diabetes- och obesitasdivisionerna på läkemedelsbolaget samt bolagets USA-chef. Sitter i ledningsgruppen sedan 2019.

Hemligheten bakom retatrutide är att läkemedlet aktiverar ytterligare en receptor, jämfört med nuvarande storsäljaren Mounjaro som aktiverar två receptorer medan Novo Nordisks Wegovy endast aktiverar en.

ANNONS

Samtliga tre receptorer som retatrutide aktiverar börjar på G vilket har gett läkemedelskandidaten smeknamnet ”Triple G”.

”Vi kommer att ha ett registreringspaket klart att skicka in till FDA (den amerikanska läkemedelsmyndigheten, Di:s anm.) i det första kvartalet 2027. Sedan tar det typiskt sett 3–12 månader innan FDA ger besked om läkemedlet godkänns, beroende på typ av ansökningsförfarande”, säger Patrik Jönsson om vägen framåt för retatrutide.

”Vi planerar att skicka in vår ansökan till EMA (den europeiska läkemedelsmyndigheten) relativt kort inpå FDA-ansökan. Det innebär att läkemedlet skulle kunna finnas i Sverige under 2028, om det går enligt plan”, fortsätter han.

VIKTLÄKEMEDLEN SOM GJORT SUCCÉ

Mounjaro tillverkas av Eli Lilly och innehåller det aktiva ämnet tirzepatid. Läkemedlet kan också användas mot diabetes. I USA är viktläkemedlet känt som Zepbound.

Wegovy tillverkas av Novo Nordisk och innehåller det aktiva ämnet semaglutid. Novo Nordisk tillverkar även Ozempic, som också innehåller semaglutid, men som ska användas mot diabetes.

Tirzepatid och semaglutid efterliknar GLP-1, ett naturligt hormon som i vanliga fall frisätts när man äter, och binder till hormonets receptor. Tirzepatid efterliknar även ett annat naturligt hormon kallat GIP och binder även till det hormonets receptor.

Den mekanismen gör att tirzepatid och semaglutid ökar bukspottskörtelns frisättning av insulin vid intag av mat, vilket bidrar till att hålla blodsockret under kontroll och dämpa hungerkänslor, och leder på så vis till viktminskning i kombination med andra livsstilsförändringar. Vanliga bieffekter för båda ämnena är diarré, kräkningar och illamående.

Patrik Jönsson är orolig för att Sverige riskerar att gå miste om nya banbrytande läkemedel i framtiden.

”Det är enbart 45 procent av nya läkemedel som godkänns i EU som blir tillgängliga för svenska patienter, och trenden är nedåtgående. Det är oroväckande för svenska patienter”, säger han.

ANNONS

Han varnar för att det påverkar näringslivet.

”Bioarctics lecanemab, som inte blev godkänt för subvention i Sverige, är ett exempel. Det gör det svårare för Sverige att attrahera investeringar”, säger Patrik Jönsson.

”Vi är superduktiga på forskning. Vi har fantastisk klinisk verksamhet. Våra register är unika. Men vi skördar inte frukterna av det fullt ut. Sverige skulle kunna bli ett föregångsland”, fortsätter han.

UTKLASSAR DANSKA ÄRKERIVALEN

Eli Lillys aktiekurs rörde sig länge i tandem med Novo Nordisks efter att den danska läkemedelsjättens viktläkemedel Wegovy blivit godkänt i USA. Men de senaste åren har Eli Lilly dragit i från.

Aktiekurs, procentuell utveckling

● Eli Lilly ● Novo Nordisk

När Tandvårds- och läkemedelsverket, TLV, avslog Novo Nordisks ansökan om subvention för viktläkemedlet Wegovy [uppgav myndigheten för Di](#) att det skulle kosta cirka 55 miljarder kronor om samtliga i Sverige som kvalar in – cirka 1,6 miljoner individer – tog läkemedlet.

Som jämförelse uppgick den totala kostnaden för alla läkemedel som täcks av högkostnadsskyddet till 47,5 miljarder kronor under 2025.

Fyra doser – vilket räcker i fyra veckor – av Novo Nordisks Wegovy eller Eli Lillys viktläkemedel Mounjaro kan kosta uppemot 4.000 kronor beroende på dosstyrka.

Eli Lilly har nyligen ansökt om subvention för Mounjaro inom obesitas i Sverige. Bolaget bedömer dock att den samhällsekonomiska kostnaden skulle bli betydligt lägre än TLV:s skräckscenario, bland annat då erfarenhet visar att alla individer som med ett BMI över 30 inte söker behandling.

DETTA ÄR ELI LILLY

Grundades 1876 av kemisten Eli Lilly, som tjänstgjort på unionssidan i amerikanska inbördeskriget. 1923 introducerade bolaget lletin, världens första kommersiellt massproducerade insulin.

Numera är Eli Lilly en global läkemedelsjätte med cirka 50.000 anställda över hela världen. Bolagets huvudkontor ligger i Indianapolis i USA.

Läkemedel mot diabetes har traditionellt varit en av bolagets viktigaste intäktskällor men på senare år har bolagets viktläkemedel varit en nyckel bakom börssuccén.

”Obesitas kostar det svenska samhället över 100 miljarder kronor årligen i direkta och indirekta kostnader. Så du måste titta på detta i ett holistiskt perspektiv. Prissättningen på obesitasläkemedel är rimlig baserat på värdet som de genererar”, säger Patrik Jönsson.

ANNONS

”Nu har vi i stället en stor ojämlikhet i Sverige vad gäller tillgång till läkemedel eftersom Mounjaro inte täcks av subvention”, fortsätter han.

Drygt 90.000 svenskar tar Mounjaro varje månad, givet att diabetesvarianten inte heller täcks av subvention i Sverige är det troligt att nästan samtliga tar läkemedlet på grund av viktproblematik.

ELI LILLY ÄR STÖRST I VÄRLDEN

Börsvärdet för de tio största noterade läkemedelsbolagen.

Börsvärde, miljarder kronor

Eli Lilly

10 579

De senaste tolv månaderna har Mounjaro genererat över 300 miljarder kronor i intäkter för Eli Lilly. Efter bolagets formidabla succé med viktläkemedel är läkemedelsjätten nu överlägset störst i branschen mätt i börsvärde. Det Indianapolis-baserade bolaget är exempelvis värt fem gånger

mer än ärkerivalen Novo Nordisk, eller mer än fyra gånger så mycket som brittisk-svenska Astra Zeneca.

”Allt börjar med att vi är hängivna vår forskning. Vi har över tid investerat omkring 25 procent av våra intäkter i forskning och utveckling”, säger Patrik Jönsson när han ska förklara framgångsformeln och pekar på Eli Lillys bromsmedicin mot Alzheimers sjukdom – Kisunla – som godkändes i EU för snart ett år sedan.

”Vi höll på med Alzheimers sjukdom i tre decennier innan vi fick ett läkemedel som visade tydliga positiva resultat i fas tre. Jag skulle tro att vi har investerat närmare tio miljarder dollar fram till nu.”

GRÄVER GULD I USA

Uppskattad månadsvis försäljning av Eli Lillys läkemedel Mounjaro och Zepbound samt Novo Nordisks läkemedel Ozempic och Wegovy i USA.

Miljarder dollar

8

/ Eli Lilly

I viktläkemedelsracet godkändes Novo Nordisks Wegovy i USA i juni 2021 medan det dröjde mer än två år innan Eli Lillys konkurrerande motsvarighet fick tummen upp av den amerikanska läkemedelsmyndigheten. Typiskt sett brukar den som är först ut i läkemedelsbranschen ha ett stort övertag, något som inte visat sig stämma här.

”Vi har en annan verkningsmekanism med två agonister (aktiverar två receptorer, Di:s anm.) i stället för en. I jämförande studier ser du en bättre påverkan för långtidsblodsocker, HbA1c, för patienter med typ 2-diabetes och en signifikant högre viktreduktion. Jag tror att de skillnaderna har lett till en preferens hos hälso- och sjukvårdspersonal och även patienter”, säger Patrik Jönsson.

”Obesitas är en kronisk sjukdom”, konstaterar Patrik Jönsson. **Foto:** Lisa Hallgren

En majoritet av patienterna som slutar att ta viktläkemedel som Mounjaro går dock upp i vikt igen.

”Det visar att obesitas är en kronisk sjukdom och, som alla andra kroniska sjukdomar, ska den behandlas kroniskt”, säger Patrik Jönsson.

”Vi har gjort studier där vi tittar på patienter som tar den maximala dosen på 15 milligram av tirzepatid (den aktiva substansen i Mounjaro, Di:s anm.) för att sedan gå ned till 5 milligram för att se om de kan behålla vikten, och en stor majoritet klarar av det.”

Innehåll från Bain & Company

ANNONS

Chefer som inte använder AI bromsar organisationen

Uppdaterad: 14 augusti 2026, 14:45

Publicerad: 6 augusti 2026, 11:54

Anna Månsson, partner på managementkonsultbolaget Bain & Company

AI skärper kraven på morgondagens ledare. Det räcker inte längre att fatta beslut och peka ut riktning. Enligt Anna Månsson, partner på managementkonsultbolaget Bain & Company, måste chefer också kunna använda AI för att fatta snabba beslut under osäkerhet, våga anpassa organisationen och få människor med sig – och veta vilka styrkor de själva, och teamet runt dem, faktiskt besitter.

EXTERN LÄNK: [Läs mer om Bain](#)

Chefskap har traditionellt byggt på styrning och tydliga beslutsvägar. I takt med att teknikskiften förändrar organisationer kan chefen inte längre sitta på alla svar.

– Hierarkierna blir svagare och då räcker det inte att peka med hela handen, säger Anna Månsson, som i över 20 år har arbetat med strategi, omställning och ledarskapsfrågor för stora bolag i Sverige, övriga Europa, USA och Asien.

– Hur man leder i osäkra och snabbföränderliga tider står högt på agendan hos många företag just nu, säger hon.

– Framtidens toppchefer försöker inte vara bäst på allt. De känner sina egna styrkor, är ärliga med sina begränsningar och samlar rätt team runt resten – det är där det moderna ledarskapet börjar, säger Anna Månsson.

Men att våga agera snabbt får inte betyda att tappa riktningen.

– Det viktigaste är att kunna hålla huvudet kallt när det går fort. Vi kallar det centrering – att ta en kort paus mellan det som händer och hur du reagerar, så att du kan agera i stället för att reagera, säger hon. En ledare som klarar det kan gasa snabbt utan att tappa kursen, eftersom man hinner väga in både målet och människorna innan man bestämmer sig.

AI avgörs inte av tekniken – utan av förändringsviljan hos ledare

Chefer som håller fast vid gamla arbetssätt riskerar att bromsa omställningen och få sämre utväxling på både teknik och kompetens, konstaterar Anna Månsson.

– Vi går mot ett arbetsliv där människor och AI arbetar allt tätare tillsammans. De som lyckas har färre låsningar, större nyfikenhet och vågar tänka friare, säger hon.

– Många chefer behandlar fortfarande AI som en teknikfråga och låter utvecklingen drivas av IT-avdelningen. Men AI är i första hand en ledarskapsfråga. De ledningsgrupper som lyckas kombinerar tekniken med mänskligt omdöme och förmågan att få människor med sig; de som inte gör det fastnar i pilotprojekt, säger hon.

– Man måste förstå vad som står på spel. AI-arbetet är något som både dagens och morgondagens ledare måste få rätt. För vissa bolag kan det i längden handla om ren överlevnad.

AI kräver ledarskap – inte bara IT-budget

Trots stora förväntningar har många företag svårt att få ut affärsnytta av AI. [En undersökning från Bain](#) visar att 80 procent av vd:arna är missnöjda med vad satsningarna hittills har levererat.

– Problemet är sällan brist på visioner, utan genomförandet. Arbetet fastnar ofta i pilotprojekt, men bara 20–30 procent av värdet ligger i tekniken. Resten avgörs av hur väl den införs i verksamheten.

Anna Månssons råd till ledare är att avsätta tid för AI varje vecka. När chefer själva använder tekniken blir det lättare att få genomslag i organisationen. Annars riskerar AI-arbetet att stanna vid enskilda initiativ.

– De bolag som rör sig snabbast är ofta de där vd:n själv lägger minst 20 procent av sin tid på AI-frågor. När vd:n engagerar sig på riktigt blir det också lättare att förstå var tekniken kan skapa konkret värde och få den att göra verklig skillnad i verksamheten.

EXTERN LÄNK: Läs mer om Bain

